

TOVERI

Lännen suomalaisten työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, LAURI MOILANEN,
ADOLF SALMI, A. B. MAKELA,
SULO SYVANEN.

TOVERI

(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitushinnat 40c palstatuolta. Kuolessa-
ilmoitukset \$1.50 kerta ja muistutusmaksu
\$2.00 kerta. Kälälä, syntymä- ja avioliitto-
ilmoitukset \$1.00 kerta, haluttuunotto-
ilmoitukset 50c kerta, naimenmuut-
toilmoitukset \$1.50 kerta, avioreilmoitukset
\$1.00 kerta. Seuraavat ilmoitukset sopimuk-
sen mukaan. Satunnaisista ilmoituksista tu-
lee rahan seurata mukana. Englanninkie-
lestä suomenkieliksi ja päinvastoin.

TILAUSHINNAT.

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta, \$4.00 6 kuukautta, \$2.25
3 kuukautta, \$1.35 1 kuukausi, .50
Suomen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta, \$6.50 6 kuukautta, \$3.50

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada:
One year, \$4.00 Six months, \$2.25
Three months, \$1.35 One month, .50
Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c
per inch. Special discount is allowed for
larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Huomautus sijaitsee 10:n ja Duane katu-
jen kulmassa. Telefoni: toimisto 363,
toimitus 822.

Köyhyys lasten koulu-
käynnin esteenä

Lukuisat tutkimukset ja huomi-
ot ovat todenneet sen sangean
surullisen toiseikan, joka on
oleellisenä ilmiönä kaikissa kapi-
talistisissa maissa, että köyhyys
asettaa varsin tuntuva esteitä
lasten koulunkäynnille. Ei ainoas-
taan siten, että se pidättää
lapset koulusta, vaan myöskin siten,
että se heikentää heidän op-
pinjaksikykyisyyttä.

Säännöllisesti ei tietenkään pi-
dä paikkaansa se, että köyhien
lapset yleisesti olisivat huonom-
pioppia kuin rikkaiten, vaan a-
sianlaita on siten, että köyhien
lapsilta puuttuvat ne välttämät-
ömät kotiedellytykset, joita il-
man lapsen on mahdoton edin-
tyä koulussa. Erinäiset tutki-
mukset ovat osoittaneet, että
vaikkapa ei köyhyys aiheuttaisi
suoranaista sairauttaakaan ja sen
vuoksi pitäisi lasta pois koulu-
sta, niin se muiden seikkojen
kautta hidastuttaa lapsen edis-
tystä.

Köyhyyden rinnakkaisilmiönä
esiintyy isättömyys, selitetään e-
räässä Cincinnatissa toimeenpan-
nut tutkimuksen kertomuksessa.
Köyhimmät ovat tavallisesti sel-
laisia lapsia, joilla isä on kuol-
lut ja äidin on yksin koettava
elättää heitä. Cincinnatissa esim.
havaittiin että yhdeksän prosenttia
perheistä oli vailla isää. Ja isät-
tömyistä perheistä olevien lasten
keskuudessa oli kolmatta osaa
enemmän sellaisia lapsia,
jotka eivät voineet suorittaa vaa-
dittuja oppinaitteita, kuin sel-
laisten joiden isä oli elossa.

Yleensä piti paikkaansa se, että
sellainen perheitten lapset, joissa
äiti oli ansiotyössä, edistyivät
koulussa hitaammin kuin sellai-
sten, joissa äiti oli kotona.

"Ja äitien työssäkäynti on li-
sääntymässä," sanotaan kerto-
muksessa. Niinpä siis täytyy
myöskin olla lisääntymässä lasten
kyyttömyys kouluissa. Ja se on
kaikki köyhyyden ansiota. Ja isät
murehtaan tehtaissa ja kaivannoissa,
joten perheet jäävät äitien elatuksen varaan.

Ja näitäkö pitäisi lähteä
tukemaan?

Yhteistoiminnasta kaikenlaisen
työväenliikkeen mukana kulkevien
ja sitä lähentelevien aine-
sten kanssa on viime aikoina
ollut puhetta. Puoluemme sel-
vistä periaateselvityksistään on
sovitettu toisinaan huolehtittava
va poikkeamista muka sillä ye-
rukkeella, että kaikkien työläisten
on toimittava yhteisenä jouk-
kona.

Me emme saata sellaista "yhteis-
toimintaa" käsittää edulliseksi
työväenliikkeelle, vaikka ei
meillä olekaan mitään epäilystä
kaikkien siihen perkyvien tove-
rien rehellisistä tarkoituksista. E-
rinäisissä tilanteissa saattaa ta-
pahtua siten, että näyttää kuin
pelastus olisi vain taantumuksen
mukaan heittäytymistä.

Me emme jättäisi paiko-

tanee sitä, että esim. unionismi
sellaisena kuin se esiintyy gomper-
sismien ohjelman mukaan, ei pal-
vele työväenliikettä, eikä so-
sialisteilla siis voi olla sen kansa-
ka muuta yhtenäisyyttä, kuin
koettaa saada työväestö käsittä-
mään sen turmiollisuus ja luopu-
maan siitä. Ja tästä mielipi-
teestä ei meillä ole syytä tinkiä
nytkään. Porvarit itse tunnusta-
vat gomperismin olevan van-
kimmalla suojamuurin heräävää
työväenliikettä vastaan. Seura-
va Chicago Tribunen lausunto
riittänee selittämään, miksi me
emme kannata gomperismin
vehkeilyä. Otsakkeella "Järjesty-
nyt työväestö ja yhteiskunnallisen
vallankumous" kirjoitetaan
Tribunessa:

"Me viittaamme Gompersin
palveluksiin American Federat-
ion of Laborissa mahdollisim-
man usein, sillä näyttää tarvitta-
van lukuisia osotuksia jotta hän-
nen tekemillään palveluksilla an-
nettaisi ansaittu arvonsa niiden
taholta, joiden kokemukset ovat
osottaneet järjestyneen työväes-
tön olevan vallitsevan yhteiskun-
tajärjestelmän vihollisep.

"Gompersin johdon ahnina o-
sottautuvat työväenjärjestöt par-
himmaksi nykyisen yhteiskun-
tajärjestelmän puolustusvoimak-
si sisäisiä vihollisia vastaan, ja
Gompersin jokainen toimenpide ja
lausunto osottaa, että hän kä-
sittää tämän vaaran ja tietää
miten siihen on suhtauduttava.
Se mitä hän sanoo levottomas-
ta, kiihottetusta työväenliik-
keestä, joka ajottiin saada yleis-
lakkoon vastaukseksi Mooneyn
syyttämiseen ja tuomitsemiseen,
on tuore esimerkki siitä."

Vieläkö tarvitaan enemmän to-
distuksia siitä että Gompersin
"jokainen toimenpide ja lausun-
to" tarkoittaa kapitalistien käsiin
pelaamista? Ja sellaista kosi-
mintaa meidän pitäisi sosialistei-
na lähteä tukemaan? Ei koskaan.
Jos järjestyneen työväestöä voi val-
lankumouksellisen työväenliik-
keen viholliseksi, on se työväen-
luokan vihollinen ja silloin ei
sen kanssa tule kysymyksen-
kään minkälainen muu toiminta,
kuin kääntymistä. Sitä luonnol-
lisesti voidaan tehdä parhaan
ryhtymättä hajottamaan jär-
jestöjä, mutta kannatusta niiden
toimenpiteillekään ei voida
antaa. Sosialisteilla on unossa
määrätty tehtävänsä, josta ne ei-
vät saa luopua. Kun kapitalisti-
en sanomalehdet tietävät että
unionit ovat porvariluokan van-
kimpina turvana nykyisen jär-
jestelmän säilyttämiseksi, niin
socialistien tehtävä pitäisi olla
verrattain selvä.

Amerikan taloudellisesti jär-
jestyneessä työväenliikkeessä ei
ole nykyisin sellaista ryhmää,
joka taakse sosialisti voisi aset-
tua. Niinpä siis edessämme on
kin ankara aatteenvietäjä niiden
keskuudessa, jotka järjesty-
neinä itseään pitävät. Niille on
saattava selväksi se, että heillä
on omankin luokansa etuja.

Sota hävittää pikku-
liikkeen

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., May 10, 1918, as required
by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Kaikkia sotivissa maissa — ja
sama lienee asianlaita sodan vai-
kutuksen alaisissa puolueettomien-
sakin maissa — käy omaisuuksi-
en kasaantuminen yhä joutui-
samaksi ja tuhoisammaksi.
Tuon tuostakin on meillä ollut
aihetta mainita siitä kylläkin "rai-
keitä esimerkkejä omasta maas-
tamme. Samat taloudelliset lai-
vaikuttavat samoja tuloksia kaik-
kialla, muutenhan ei mistään sel-
laisista "laeista" voitaisi puhua-
kaan. Kapitalismi kulkee rieh-
tomassaan kohti loppuvaiheita:
tään: pienliikkeiden raunioille
muodostuviin monopoleihin —
valtiokapitalismin — sosialis-
min.

Saksan valtiopäivillä on aivan
äskettäin nostettu kova hääläkö si-
tä, kuinka sota on siellä tuhonnut
pikkuliikkeitä vallan hirveästi.
Sota-aikaisessa kilpailussa suur-
kapitaalin kanssa eivät pienet y-
rittäjät ole kestäneet alkutu-
laan. Jo tähän mennessä on so-

dan ajalla Saksassa täytynyt sul-
kea 130,000 pikkuteollisuusliik-
että. Mitä pitemmäksi sota on
kestänyt, sitä tuhoisammaksi se
on käynyt pien-yrittäjille. Joka
päivä, minkä sotaa jatkuu,
joutuu tuhansia omavaraista pik-
kuelijää häviöön. Monet syyt
vaikuttavat tämän tuloksen ai-
kaansaamiseen. Useimmat käsi-
työläiset ja pikkuliikemiehet, jot-
ka rintamalla haavottuneina pa-
laavat, eivät kykene enää jatka-
maan elinkeinöään. Monta pie-
nempää teollisuusliikettä on myös
täytynyt lopettaa raaka-aineden
puutteen takia. Vaatimalla van-
hemmatkin mielit östihin rintaa-
lle ja sotatarvetehtailiin, ovat
viranomais. osaltaan vaikutta-
neet pikkuliikkeen toimentulo-
mahdollisuuksiin. Kasvavatakaan
työvoimaa ei ole ollut pikkuliik-
keihin saatavissa: 14—16 vuosi-
tiset pojat on vedetty käsityöläis-
opista tehtaisiin.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuinakaan säilyttäväs-
ä tapauksissa.

Maanviljelys-työläisiä on vapau-
tettu rintamapalveluksesta, ja
tädellä syyllä, sillä elintarve-
töt ovat Saksassa niin ahtaalla,
että jokainen viljelykseen kelpa-
va kappale maata on saatava
tuottamaan elintarpeita. Mutta
vaatituilla mainittiin näitä va-
pautuksia myönnettyä sellaisissa-
kin tapauksissa, että herras-
maanviljelijöillä ei ole ollut muu-
ta viljeltävää kuin jotakin kut-
kuruuksia. Käsitöläisiä sitä-
vastoin ei ole sotapalveluksesta
armahdettu kuin